

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 11. siječnja 2006.

Naizgled daleki Bog blizak je čovjeku

*Uvodno čitanje: Psalam 144, 1-8. Kraljeva molitva za pobjedu i mir
(Večernja četvrtka IV. tjedna)*

Blagoslovljen Gospodin, hridina moja: / ruke mi uči boju a prste ratu. / On je ljubav moja i tvrđava moja, / zaštita moja, izbavitelj moj, / štiti moj za koji se sklanjam; / on mi narode stavlja pod noge! / Što je čovjek, Gospodine, da ga poznaješ, / što li čedo ljudsko da ga se spominješ? / Poput daška je čovjek, / dani njegovi kao sjena nestaju. / Gospodine, nagni svoja nebesa i siđi, / takni bregove: i zadimit će se! / Sijevni munjom i rasprši dušmane, / odapni strijele i rasprši ih! / Ruku prui iz visina, / istrгни me i spasi iz voda beskrajnih, / iz šaka sinova tuđinskih: / lai govore usta njihova, / a desnica krivo prisee.

1. Naše putovanje kroz Psalterij kako ga koristi bogosluje večernje stie sada i do kraljevskoga hvalospjeva, Psalma 143, čiji je prvi dio upravo naviješten: liturgija, zapravo, ovu pjesan donosi podijeljenu u dva dijela.

Prvi dio (usp. rr. 1-8) sasvim jasno odraava knjievne značajke ove kompozicije: Psalmist se utječe navođenju drugih psalamskih tekstova slaući ih u novu skladbu hvalospjeva i molitve. Budući da je taj Psalam iz kasnijega razdoblja, jasno je zašto kralj, kojega se u njemu uzvisuje, ima već ne samo značajke vladara iz Davidova doma, budući da je kraljevstvo među idovima završilo s babilonskim izgnanstvom iz VI. stoljeća pr. Kr., već on predstavlja i svijetao i slavan lik Mesije, čija pobjeda nije više vojno-politički događaj, nego osloboditeljski zahvat protiv zla. Pojam "mesije" - hebrejska riječ koja označava "pomazanika", kao što je bio vladar - zamjenjuje se, tako, "Mesijom"

u punini, koji, u kršćanskome iščitavanju, ima lik Isusa Krista, "sina Davidova, sina Abrahamova" (Mt 1,1).

2. Himan započinje blagoslovom, odnosno uzvikom hvale upravljenom Gospodinu, kojega slavi kratkom litanijom spasiteljskih naslova: on je sigurna i čvrsta hridina, ljubav, tvrđava, zaštita, izbavitelj, štiti koji udaljava sve napade zla (usp. Ps 144,1-2). Ovdje je i ratnička slika Boga koji je pomao svoga vjernika u borbi, tako da se ovaj mogne suprotstaviti neprijateljstvu okoline, tamnim silama svijeta.

Pred svemogućim Gospodinom, molitelj se - premda u svome kraljevskom dostojanstvu - osjeća slabim i krhkim. On izgovara, tada, priznanje svoje poniznosti koje je oblikovano, kako smo nagovijestili, navodima iz Psalama 8 i 38. Osjeća, zapravo, da je "poput daška", sličan prolaznoj sjenci, tanahnoj i nepostojanoj, uronjen u tijek vremena što prolazi, obilježen ograničenjima vlastitima stvorenju (usp. Ps 144,4).

3. Odatle, onda, dolazi i pitanje: zašto se Bog brine o tom stvorenju tako bijednom i prolaznom i zašto na njega misli? Na to pitanje (usp. r. 3) odgovara veličanstveno boansko izlivanje, takozvana teofanija - bogoobjava, kojoj su poput pratnje kozmičke pojave i povijesni događaji, usmjereni na proslavu transcendencije vrhovnoga Kralja stvorenja, svemira i povijesti. Tu su, tako, bregovi koji se dime u vulkanskim erupcijama (usp. r. 5), munje slične strijelama što razgone zle (usp. r. 6), tu su "beskrajne vode" oceana koje označuju kaos iz kojega je kralj spašen djelom same boanske ruke (usp. r. 7). Na dnu ostaju bezbonici koji govore "lai" i "krivo priseu" (usp. rr. 7-8), što je, u skladu sa semitskim načinom izraavanju, konkretni prikaz idolopoklonstva, moralne iskvarenosti i zla koje se uistinu suprotstavlja Bogu i njegovu vjerniku.

4. Mi ćemo se sada u našem promišljanju zaustaviti ponajprije na priznanju malenosti što ga Psalmist izriče, povjeravajući se vodstvu Origenovih riječi. Njegovo tumačenje našega teksta stiglo je do nas u latinskom prijevodu svetoga Jeronima. Psalmist govori o krhkosti tijela i ljudske naravi, jer "koliko je do ljudske naravi, čovjek je ništa. "Ispraznost nad ispraznostima, sve je ispraznost", kazao je Propovjednik. No, ovdje se iznova postavlja ono začuđeno i zahvalno pitanje: "Što je čovjek, Gospodine, da mu se objaviš? ...

Velika je radost čovjeku, upoznati svoga Stvoritelja. Po tome se razlikujemo od zvjeradi i ostalih ivotinja, jer znamo da imamo svoga Stvoritelja, dok one toga ne znaju". Nećeš moći spasiti ovu bijedu od čovjeka, ako je ti sam ne uzmeš na se. "Gospodine, nagni svoja nebesa i siđi". Tvoja raspršena ovca neće moći iscijeliti, ne bude li položena na tvoja ramena... Ove su riječi upućene Sinu: "Gospodine, nagni svoja nebesa i siđi"... Sišao si, nagnuo si nebesa i pruio iz visine svoju ruku, te si se dostojao uzeti na se čovjekovo tijelo. I mnogi su povjerovali u te (Origene - Gerolamo, 74 omelie sul libro dei Salmi, Milano 1993, str. 512-515). Psalm koji je pošao od našega otkrića da smo slabi i daleki od boanskoga sjaja, na koncu dovodi do iznenađenja: uz nas je Bog - Emanuel, koji za kršćanina ima dobrotivi lik Isusa Krista, utjelovljenoga Boga.

Pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom:

Pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a osobito časne sestre Slubenice milosrđa te prosvjetne djelatnike iz Zagreba! Gospodin koji nas je obradovao svojim pohodom neka Vas sačuva postojanima u ivoj vjeri i djelotvornoj ljubavi. Hvaljen Isus i Marija!